

Architectuurscan Attributenbeleid

*Remco de Boer, Joeri van Es
Bureau Edustandaard / Kennisnet*

*Architectuurraad
29 oktober 2020*

[illegible]

Te scannen onderwerp
(e.g., projectresultaten)

Traceerbaar naar brondocumentatie

Bevindingendeel Architectuurscan

Samenvatting Pitch

Attributenbeleid

Om welke afspraak gaat het?	• Attributenbeleid
Doel van de afspraak	• Welke kans ga je pakken of welk probleem ga je oplossen? Minder attributen uitwisselen in de leermiddelenketen (dataminimalisatie). • Wie vraagt erom? (Welk voordeel haalt (halen) deze partij(en) hieruit?) OCW en sectorraden.
Aanleiding voor de afspraak	• Waarom is de (aanpassing aan de) afspraak nodig? Bijv. wettelijke kaders, een projectdoelstelling of vanuit een bedrijfs- of ketenmissie? Politieke afspraak ikv AVG en regie op data. Convenant Privacy en digitale onderwijsmiddelen. Ondertekenaars hiervan committeren zich aan het toepassen van het attributenbeleid. • Waarom nu? Lost een acuut probleem op? Met invoering van ECK iD wordt het mogelijk om aantal attributen (die niet meer nodig zijn voor authenticatie) te verminderen. Komend schooljaar wordt in PO/VO met ECK iD gewerkt.

Samenvatting Pitch

Attributenbeleid

Scan aangevraagd door	Secretaris Edu-K
Doel van de scan	Verzoek inbeheername Attributenbeleid v1.1
Wat gaat er nu gebeuren?	Klachtenprocedure op toepassen attributenbeleid conform Convenant wordt dit jaar vastgesteld.
Onderkende risico's	Vanuit Architectuurraad wordt gewerkt aan ontwerp oplossing voor realtime uitwisselen van attributen op basis van doelbinding. Dit kan de werkwijze van de huidige aanpak, een standaardset per ketenproces, mogelijk beïnvloeden. Het attributenbeleid heeft een politiek en juridisch component. Inhoudelijke wijzigingen die hierop betrekking hebben, kunnen dus alleen plaatsvinden met instemming van Edu-K of de hierin vertegenwoordigde partijen.

Complexiteit en risico's

Attributenbeleid

Projectfase	Afgerond / inbeheername	Al even op weg	Prille begin
Werkinggebied	Eén werkinggebied	Meerdere werkinggebieden	Gehele onderwijsdomein
Processcope	Beperkt aantal ketenprocessen	Meerdere ketenprocessen	(Vrijwel) alle ketenprocessen
Privacy	Geen persoonsgegevens	Enkele persoonsgegevens	Veel / bijzondere persoonsgeg.
Informatiebeveiliging	Geen BIV-eisen	Enkele BIV-eisen	Strikte BIV-eisen
Toegang	Openbaar / publiek	Obv groepslidmaatschap / rol	Obv identiteit
Gegevensuitwisseling	Geen m2m-koppelingen	Enkele koppelingen, meerdere gelijksoortige partijen	Veel koppelingen, veel verschillende partijen
Realisatie / impl. / uitrol	Triviaal	Gemiddeld	Complex
Beheer en doorontw.	Beheer en doorontwikkeling is belegd	Beoogde beheerpartij bekend, nadere afspraken maken	Nog onduidelijk / onbekend

Brondocumentatie

- Attributenbeleid Edu-K, v1.1, 4 november 2019
- Pitch Architectuurscan

Begeleidende documenten:

- Aanmeldformulier Verzoek in beheername Attributenbeleid v.1.1, 22 juni 2020
- Architectuuradvies Vraagstuk achternaam en attributenbeleid, 16 juli 2020
- Request for change UWLR 2.2.1 ECK-iD (aangepast voorstel), 21 april 2020
- Attributenbeleid Edu-K 1.2, concept, 7 april 2020
- Memorie van Toelichting op de Wet Pseudonimisering Leerlinggegevens
- “VSO gaat werken met PO ECK iDs”, Landelijk Expertise Centrum Speciaal Onderwijs, 19 juni 2020

Samenvatting scan

Hoofdpijnen:

1. Governance

- a. Relaties met Privacyconvenant en Dataconvenant (in wording)
- b. Onduidelijkheid over hoe betrokkenheid van groepen belanghebbenden wordt georganiseerd, en hoe stelselmatige evaluatie van het attributenbeleid nu is georganiseerd binnen Edu-K resp. zal worden georganiseerd in Edustandaard-verband.

2. Consistentie en samenhang met andere afspraken

- a. Afwijking van gangbare terminologie
- b. Traceerbaarheid van semantiek naar o.a. bestaande gegevensdefinities ontbreekt
- c. Definities en cardinaliteiten ontbreken
- d. Kwestie 'eerste letter achternaam'

Samenvatting scan

Hoofdpijnen:

3. Profielen en scope

- a. Erg brede scope ('alle' toetsresultaten, normering)
- b. Onduidelijk of uitgewerkte profielen passen op alle toepassingen die binnen beschreven scope vallen
- c. Algemene profielen vs. doelbinding voor specifieke toepassing
- d. Andere benaderingswijze via Attributendienst

Overzicht scanresultaten

Attributenbeleid

Relatie met ROSA

Backlog kandidaten (ROSA)

Compliant:

- 1. Werkingsgebied
- 2. Toepassingsgebied

Consistent:

- 4. IBP

Irrelevant:

- 3. Bovensectorale samenwerking
- 5. IAA
- 8. Ketenprocessen
- 9. Zeggenschappen
- 10. Referentiecomponenten en applicaties

Onbepaald:

Non-conformant:

- 6. Gegevensuitwisseling in de keten
- 7. Governance

• Geen backlog

Adviezen (1/2)

Attributenbeleid

Product

1. Verhelder het attributenbeleid t.a.v. VSO
2. Verhelder de scope van het toepassingsgebied voor m.n. Toetsresultaten en Normering. Scherp de scope zo nodig aan.
3. In het algemeen is het bepalen van de juiste (minimale set) attributen sterk afhankelijk van (doelbinding voor) een specifieke toepassing. In voorkomende gevallen kan dat ook wet- en regelgeving betreffen (e.g. examinering). Dat impliceert mogelijk meer profielen.
4. Bepaal de impact van de ontwikkeling richting een mogelijke Attributendienst op vorm en rol van het Attributenbeleid.
5. Sluit aan bij het gangbare gebruik van attribuutnamen.
6. Neem cardinaliteiten, of in ieder geval verplicht/optioneel gebruik, op bij attributen per (deel)proces.

Context

1. Het gebruik van profielen komt voort uit huidige beperkingen in ICT die er niet op is ingesteld om attributen per ketenproces (of zelfs per transactie) dynamisch in te regelen op basis van doelbinding. Het probleem met profielen is dat het aan de ene kant te ruim kan zijn en aan de andere kant beperkend qua benodigde attributen. Ontwikkelingen zoals een Attributendienst (zie ook onderdeel IBP) zouden dynamisch gebruik van attributen per ketenproces kunnen ondersteunen, en daarbij de noodzaak voor het gebruik van profielen reduceren.

Adviezen (2/2)

Attributenbeleid

Product

Context

7. Voorzie alle attributen van een definitie
8. Zorg dat duidelijk is wat het thans geldende attributenbeleid is, en geef zo nodig aan welke (voorgenomen of gewenste) toekomstige aanpassingen er zijn gepland. In concreto: neem, zolang de beperking 'eerste letter achternaam' niet geldt, de volledige achternaam op in het geldende attributenbeleid.
9. Beschrijf de verschillende belanghebbenden en hun rol alsook de relaties van het Attributenbeleid met andere afspraken.
10. Werk uit hoe governance van het attributenbeleid wordt vormgegeven, in het bijzonder hoe de verschillende groepen belanghebbenden betrokken en/of vertegenwoordigd zijn en hoe afstemming met aanpalende afspraken plaatsvindt.

In detail

Bevindingen en adviezen

Overzicht scanresultaten

Attributenbeleid

Relatie met ROSA

Relatie met ROSA

Compliant:

- 1. Werkinggebied
- 2. Toepassingsgebied

Consistent:

- 4. IBP

Irrelevant:

- 3. Bovensectorale samenwerking
- 5. IAA
- 8. Ketenprocessen
- 9. Zeggenschappen
- 10. Referentiecomponenten en applicaties

Onbepaald:

Non-conformant:

- 6. Gegevensuitwisseling in de keten
- 7. Governance

Compliant - Het werkingsgebied valt binnen het werkingsgebied van ROSA.

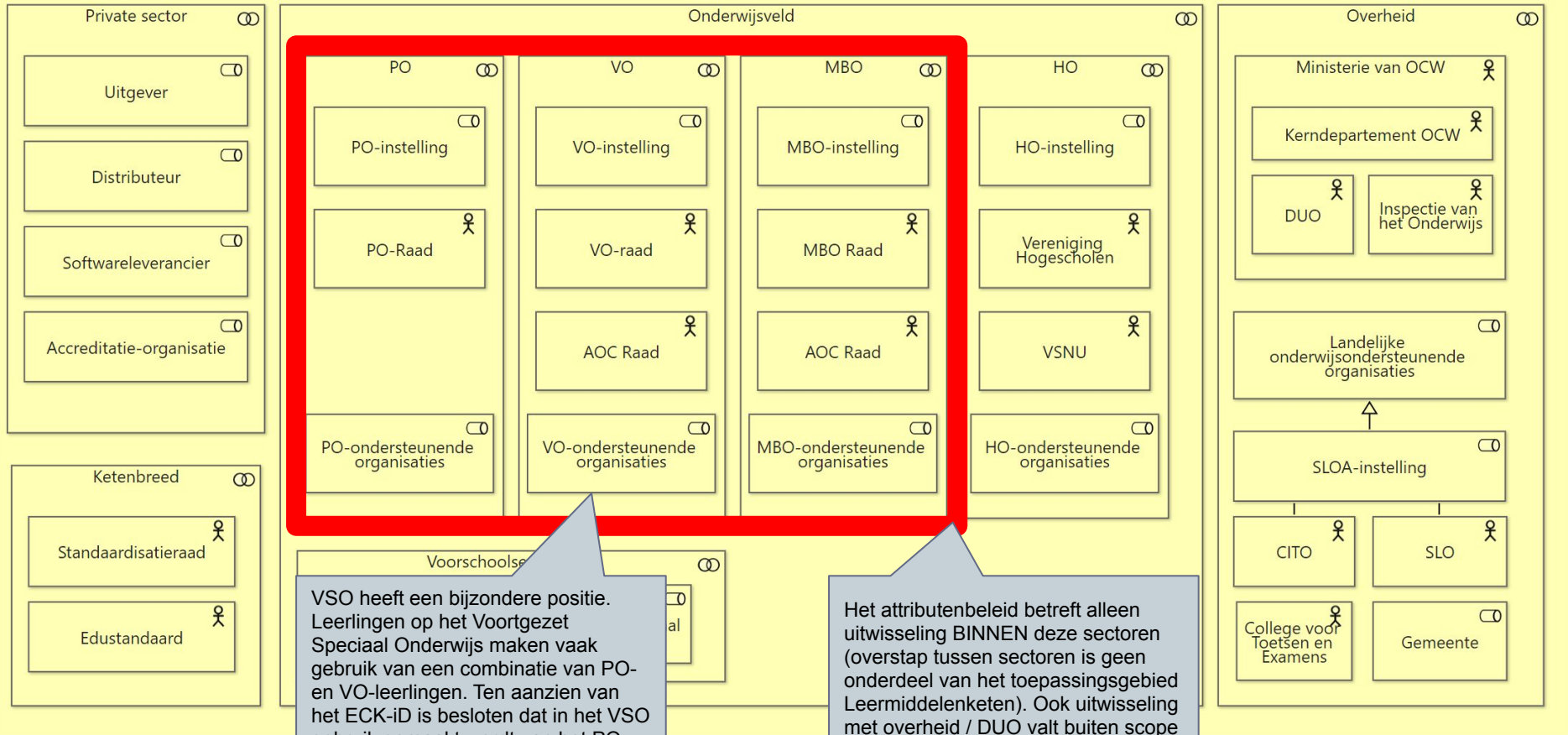
Het is onduidelijk wat het gebruik van PO ECKiD in VSO betekent voor de te gebruiken standaard attributenset.

Werkinggebied

Attributenbeleid

Onderwijsdomein

VSO heeft een bijzondere positie. Leerlingen op het Voortgezet Speciaal Onderwijs maken vaak gebruik van een combinatie van PO- en VO-leerlingen. Ten aanzien van het ECK-ID is besloten dat in het VSO gebruik gemaakt wordt van het PO ECK ID.

Het attributenbeleid betreft alleen uitwisseling BINNEN deze sectoren (overstap tussen sectoren is geen onderdeel van het toepassingsgebied Leermiddelenketen). Ook uitwisseling met overheid / DUO valt buiten scope van het werkinggebied.

Overzicht scanresultaten

Attributenbeleid

Relatie met ROSA

Relatie met ROSA

Compliant:

- 1. Werkingsgebied
- 2. Toepassingsgebied

Consistent:

- 4. IBP

Irrelevant:

- 3. Bovensectorale samenwerking
- 5. IAA
- 8. Ketenprocessen
- 9. Zeggenschappen
- 10. Referentiecomponenten en applicaties

Onbepaald:

Non-conformant:

- 6. Gegevensuitwisseling in de keten
- 7. Governance

Compliant - Het toepassingsgebied Leermiddelenketen raakt met name aan de ketenfuncties

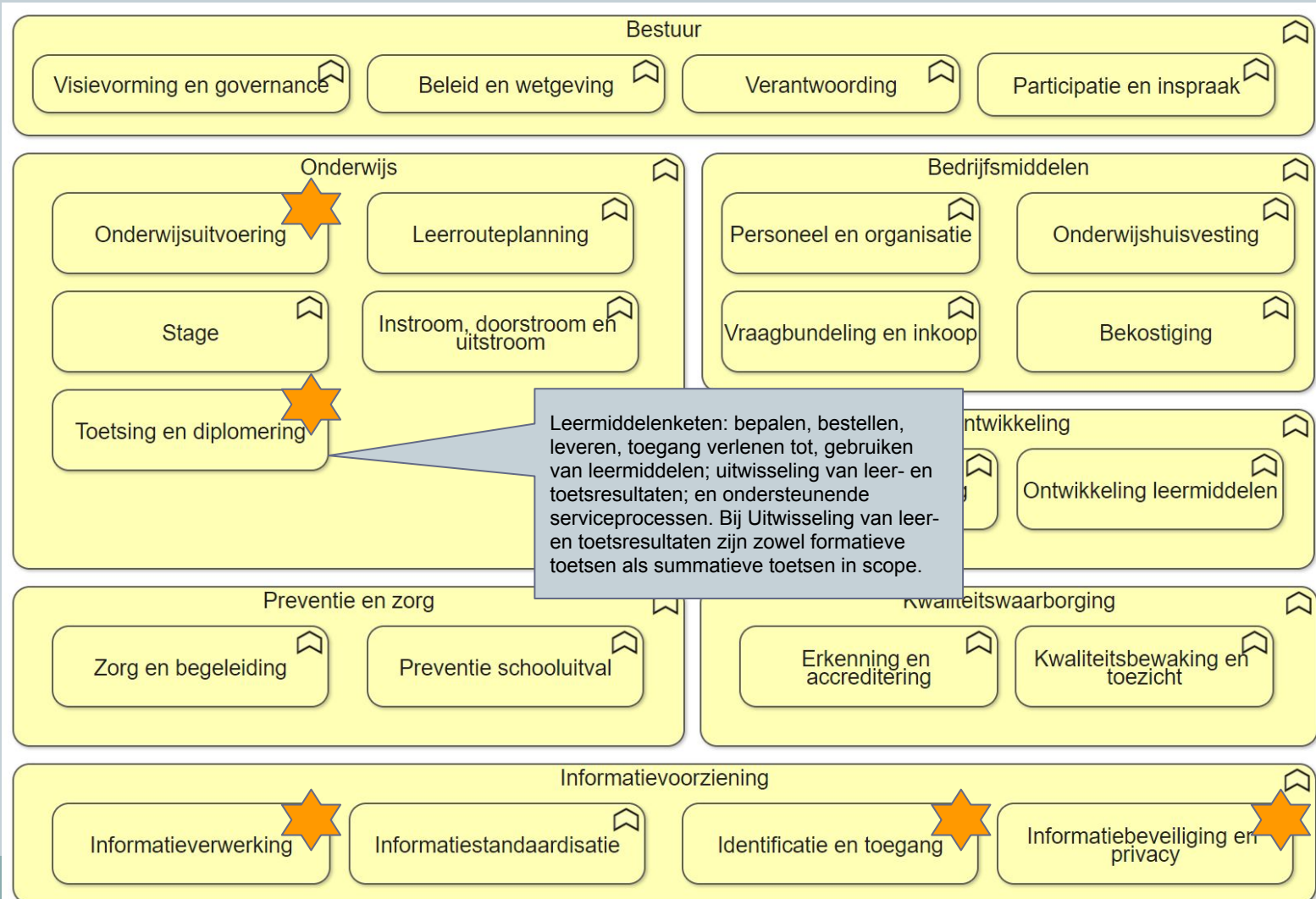
Onderwijsuitvoering, Toetsing en diplomering en Identificatie en toegang.

NB. 'Uitwisseling leer-/toetsresultaat' is erg breed. Uitwisseling van resultaten t.b.v. bijvoorbeeld overstap of verantwoording valt buiten het toepassingsgebied 'leermiddelenketen' en daarmee buiten de scope van deze afspraak. Maar er zijn andere uitwisselingen (bijvoorbeeld rondom examineren of de Eindtoets PO) die kennelijk in scope zijn van het gedefinieerde toepassingsgebied, maar niet vertegenwoordigd zijn in Edu-K. Er is bovendien een grote verscheidenheid aan soorten toetsen en testen (functioneringsniveau-testen, IQ-testen, sociaal-emotionele testen, speciale diagnosetoetsen voor dyslexie, dyscalculie, etc.), Het is onduidelijk of de profielen voor toepassing in die brede scope zijn bedoeld, getoetst en toereikend zijn.

Het in de attributensets genoemde proces 'Normering' lijkt niet te passen bij de processen binnen het toepassingsgebied. Het is weliswaar gerelateerd aan uitwisseling van leer- en toetsresultaten, maar hoort bij **BEPALEN** van die resultaten en niet bij het uitwisselen ervan.

Toepassingsgebied

Attributenbeleid

Overzicht scanresultaten

Attributenbeleid

Relatie met ROSA

Relatie met ROSA

Compliant:

- 1. Werkingsgebied
- 2. Toepassingsgebied

Consistent:

- 4. IBP

Irrelevant:

- 3. Bovensectorale samenwerking
- 5. IAA
- 8. Ketenprocessen
- 9. Zeggenschappen
- 10. Referentiecomponenten en applicaties

Onbepaald:

Non-conformant:

- 6. Gegevensuitwisseling in de keten
- 7. Governance

Consistent - Het gehanteerde uitgangspunt past bij de huidige praktijk van gegevensuitwisseling tussen ketenpartijen, maar komt ter discussie te staan vanuit het Toekomstbeeld Toegang waarin een Attributendienst juist zorg draagt voor het leveren van aanvullende gegevens. Daarmee wordt verdere dataminimalisatie bereikt, omdat attributen niet meer standaard worden geleverd maar enkel wanneer daar daadwerkelijk behoefte aan is.

Het is onduidelijk of de uitgewerkte profielen passen op alle toepassingen die vallen binnen scope van het aangegeven toepassingsgebied (zie ook daar). Mogelijk zijn meer profielen nodig?

Ontwerpgebied IBP

Attributenbeleid

Doel van het attributenbeleid is dataminimalisatie: dit is de standaardset aan attributen die uitgewisseld worden, en waarvoor altijd wordt voldaan aan het vereiste van doelbinding: deze gegevens zijn nodig voor het goed laten functioneren van digitale onderwijsmiddelen [cf. MvT Wet Pseudonimisering Leerlinggegevens].

Uitgangspunt is dat er vaste sets van attributen samen met het ECKiD worden uitgewisseld per proces.

Overzicht scanresultaten

Attributenbeleid

Relatie met ROSA

Relatie met ROSA

Compliant:

- 1. Werkingsgebied
- 2. Toepassingsgebied

Consistent:

- 4. IBP

Irrelevant:

- 3. Bovensectorale samenwerking
- 5. IAA
- 8. Ketenprocessen
- 9. Zeggenschappen
- 10. Referentiecomponenten en applicaties

Onbepaald:

Non-conformant:

- 6. Gegevensuitwisseling in de keten
- 7. Governance

Irrelevant voor deze scan

Overzicht scanresultaten

Attributenbeleid

Relatie met ROSA

Relatie met ROSA

Compliant:

- 1. Werkingsgebied
- 2. Toepassingsgebied

Consistent:

- 4. IBP

Irrelevant:

- 3. Bovensectorale samenwerking
- 5. IAA
- 8. Ketenprocessen
- 9. Zeggenschappen
- 10. Referentiecomponenten en applicaties

Onbepaald:

Non-conformant:

- 6. Gegevensuitwisseling in de keten
- 7. Governance

Irrelevant - maar zie opmerkingen over User ID bij Gegevensuitwisseling in de keten.

Overzicht scanresultaten

Attributenbeleid

Relatie met ROSA

Relatie met ROSA

Compliant:

- 1. Werkingsgebied
- 2. Toepassingsgebied

Consistent:

- 4. IBP

Irrelevant:

- 3. Bovensectorale samenwerking
- 5. IAA
- 8. Ketenprocessen
- 9. Zeggenschappen
- 10. Referentiecomponenten en applicaties

Onbepaald:

Non-conformant:

- 6. Gegevensuitwisseling in de keten
- 7. Governance

Irrelevant voor deze scan - maar zie opmerkingen bij Toepassingsgebied

Overzicht scanresultaten

Attributenbeleid

Relatie met ROSA

Relatie met ROSA

Compliant:

- 1. Werkingsgebied
- 2. Toepassingsgebied

Consistent:

- 4. IBP

Irrelevant:

- 3. Bovensectorale samenwerking
- 5. IAA
- 8. Ketenprocessen
- 9. Zeggenschappen
- 10. Referentiecomponenten en applicaties

Onbepaald:

Non-conformant:

- 6. Gegevensuitwisseling in de keten
- 7. Governance

Irrelevant voor deze scan

Overzicht scanresultaten

Attributenbeleid

Relatie met ROSA

Relatie met ROSA

Compliant:

- 1. Werkingsgebied
- 2. Toepassingsgebied

Consistent:

- 4. IBP

Irrelevant:

- 3. Bovensectorale samenwerking
- 5. IAA
- 8. Ketenprocessen
- 9. Zeggenschappen
- 10. Referentiecomponenten en applicaties

Onbepaald:

Non-conformant:

- 6. Gegevensuitwisseling in de keten
- 7. Governance

Irrelevant voor deze scan

Overzicht scanresultaten

Attributenbeleid

Relatie met ROSA

Relatie met ROSA

Compliant:

- 1. Werkingsgebied
- 2. Toepassingsgebied

Consistent:

- 4. IBP

Irrelevant:

- 3. Bovensectorale samenwerking
- 5. IAA
- 8. Ketenprocessen
- 9. Zeggenschappen
- 10. Referentiecomponenten en applicaties

Onbepaald:

Non-conformant:

- 6. Gegevensuitwisseling in de keten
- 7. Governance

Non-conformant - Betekenis van gegevens niet gedefinieerd. Afwijkingen van gangbare terminologie (e.g. tussenvoegsel / voorvoegsel); traceerbaarheid van semantiek naar o.a. bestaande gegevensdefinities ontbreekt.

Ontwerpgebied Gegevensuitwisseling in de keten

Attributenbeleid

Definities ontbreken. Ook is onduidelijk hoe vaak een attribuut mag (of moet) voorkomen. Er wordt bijvoorbeeld gesproken van een 'User iD'. Het is onduidelijk welke varianten van een User iD hiermee bedoeld worden. In een conceptversie 1.2 (status onduidelijk) is voor medewerkers User iD vervangen door LASkey/BasispoortID en ECK iD. Voor leerlingen staat wordt daar nog steeds User ID gehanteerd, terwijl het wettelijk kader en de beoogde toepassing van ECK iD juist gericht is op onderwijsvolgers.

Er wordt afgeweken van gangbare terminologie (bijv. Voornaam vs. Roepnaam, Tussenvoegsel vs. Voorvoegsel, Leerjaar vs. Jaargroep) die al in bijvoorbeeld UWLR en EDEXML is gestandaardiseerd [cf. Request for change UWLR 2.2.1]

De beperking "Eerste letter achternaam" leidt tot verwerkingsproblemen bij zogenaamde 'dubbele naamconfiguraties'. Daarom geldt deze beperking nog niet, en wordt vooralsnog gebruik gemaakt van de hele achternaam.

Overzicht scanresultaten

Attributenbeleid

Relatie met ROSA

Relatie met ROSA

Compliant:

- 1. Werkingsgebied
- 2. Toepassingsgebied

Consistent:

- 4. IBP

Irrelevant:

- 3. Bovensectorale samenwerking
- 5. IAA
- 8. Ketenprocessen
- 9. Zeggenschappen
- 10. Referentiecomponenten en applicaties

Onbepaald:

Non-conformant:

- 6. Gegevensuitwisseling in de keten
- 7. Governance

Nonconformant - Onduidelijkheid over hoe de betrokkenheid van groepen belanghebbenden wordt georganiseerd, en hoe de stelselmatige evaluatie van het attributenbeleid nu is georganiseerd binnen Edu-K resp. zal worden georganiseerd in Edustandaard-verband.

Er ligt een relatie tussen het Attributenbeleid en het Privacyconvenant. Het convenant verwijst naar het Attributenbeleid. Als er wijzigingen in Attributenbeleid worden doorgevoerd, heeft dat dus (juridische?) impact op het privacyconvenant.

Er is ook een relatie met het dataconvenant (in wording), waarin afspraken worden opgenomen over het drempelvrij verstrekken van attributen. Als een partij bepaalde attributen alleen wil verstrekken tegen vergoeding, of helemaal niet, dan heeft dat effect op het attributenbeleid.

Governance

Attributenbeleid

Het attributenbeleid heeft een politiek en juridisch component. Inhoudelijke wijzigingen hierop kunnen alleen plaatsvinden met instemming van de in Edu-k vertegenwoordigde partijen. [Pitch]

De voorkeur voor beheer en doorontwikkeling gaat uit naar een Edustandaard werkgroep [Aanmeldformulier]

Het attributenbeleid wordt binnen Edu-K stelselmatig geëvalueerd en zonodig aangescherpt. [MvT Wet Pseudonimisering Leerlinggegevens]